



SVEA HOVRÄTT  
Mark- och miljööverdomstolen  
Rotel 060304

**DOM**  
2017-02-03  
Stockholm

Mål nr  
P 8219-16

### **ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-09-12 i mål P 2148-16, se bilaga A

### **KLAGANDE**

ML

### **MOTPART**

Bygg- och miljönämnden i Gislaveds kommun

### **SAKEN**

Byggsanktionsavgift

---

### **MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT**

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen byggsanktionsavgiften till 11 125 kr.

---

Dok.Id 1321248

---

<b>Postadress</b>	<b>Besöksadress</b>	<b>Telefon</b>	<b>Telefax</b>	<b>Expeditionstid</b>
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		<b>E-post:</b> svea.avd6@dom.se www.svea.se		

**YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**

**ML** har yrkat att nämndens beslut om byggsanktionsavgift ska upphävas.

**Bygg- och miljönämnden** (nämnden) har vidhållit sitt beslut.

**UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**

**ML** har till stöd för sin talan anfört, så vitt gäller den fråga som nu är uppe för prövning, i huvudsak följande: Han startade bygget år 2011. Han var i kontakt med Bygg och miljönämnden i Gislaveds kommun per telefon och diskuterade ombyggnad av bostadshuset och tillbyggnad av ekonomibygnad. Han minns inte formuleringarna men var nöjd när samtalet avslutades och kommer ihåg att de var överens. Han har tagit de kontakter som man rimligtvis kan förvänta sig innan man startar bygge av en maskinhall mitt i skogen. Under hösten 2015 ville han installera en kamin och kontaktade kommunen igen. En handläggare kom förbi och denne påstod att **ML** höll på att bygga en mekanisk verkstad. Avgiften är inte proportionerlig. Han har inte försökt dölja något.

**Nämnden** har i yttrande anfört i huvudsak följande: Nämnden har i sin behandling av ärendet inte kunnat finna annat än att arbetena påbörjats och utförts under den tid som plan- och bygglagen (2010:900), PBL, varit gällande. Byggsanktionsavgiften har beräknats utifrån plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, med ändringar t o m SFS 2014:471, vilket gav lägre byggsanktionsavgift än om den plan- och byggförordning som gällde mellan 2 maj 2011 och 30 juni 2013 hade använts. Om den olovliga åtgärden bedöms ha påbörjats innan 2 maj 2011 innebär det att ingen byggsanktionsavgift kan utdömas.

**MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL**

Mark- och miljööverdomstolen har meddelat partiellt prövningstillstånd, varför endast frågan om beräkning av byggsanktionsavgiften är föremål för prövning.

Enligt övergångsbestämmelserna till nya PBL ska äldre bestämmelser tillämpas på prövningen i sak för överträdelser som har ägt rum före den 2 maj 2011, men PBL tillämpas om den leder till lindrigare påföljd.

Av handlingarna i målet framgår att ML uppgett att han diskuterat tillbyggnaden med kommunen den 4 maj 2011, samt att han därefter påbörjat bygget. Även nämnden är av uppfattningen att arbetena påbörjats under den tid som PBL varit gällande. Det får mot denna bakgrund anses klarlagt att reglerna i PBL ska tillämpas.

Enligt 11 kap. 51 § PBL, ska tillsynsmyndigheten ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift) enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 § PBL, om någon bryter mot en bestämmelse i 8–10 kap. eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av någon av bestämmelserna i 16 kap. 2–10 §§ samma lag. Regeringen har med stöd av 16 kap. 12 § PBL meddelat föreskrifter om byggsanktionsavgifter i 9 kap. plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Enligt 9 kap. 1 § PBF ska byggsanktionsavgift tas ut för de överträdelser och med det belopp som anges i 9 kap. PBF.

Den 1 juli 2013 ändrades reglerna för byggsanktionsavgifter i 9 kap. PBF (SFS 2013:308) delvis. Ändringarna innebar bl.a. att de tidigare bestämmelserna om byggsanktionsavgift för överträdelsen att ha vidtagit viss åtgärd utan att ha sökt lov utgick. De nya reglerna innebar också att sättet att beräkna byggsanktionsavgiftens storlek delvis ändrades. Reglerna om byggsanktionsavgift i PBF har därefter ändrats ytterligare två gånger, genom SFS 2014:471 (gällande från 2014-07-02) och därefter genom SFS 2015:837 (gällande från 2016-01-01). Av övergångsbestämmelserna till ändringarna framgår att äldre föreskrifter ska tillämpas på överträdelser som ägt rum före respektive ikraftträdande. De nya föreskrifterna ska dock tillämpas om de leder till lindrigare påföljd.

Överträdelsen att påbörja en tillbyggnad innan byggnadsnämnden gett startbesked är förenad med byggsanktionsavgift enligt PBF, såväl i dess nya som i dess gamla lydelse. I fråga om avgiftens storlek framgår vid en jämförelse mellan de tidigare och de nuvarande föreskrifterna i PBF att den tidigare bestämmelsen (9 kap. 20 § 1 p. PBF

i dess lydelse före den 1 juli 2013) ger en lindrigare påföljd än den nya regeln (9 kap. 7 § 4 p. PBF i nu gällande lydelse, vilken är likalydande med den lydelse nämnden tillämpat). Den tidigare bestämmelsen ska följaktligen tillämpas. Vid beräkning av byggsanktionsavgiften med stöd av denna uppgår byggsanktionsavgiften till 22 250 kronor.

Nämnden har kommit fram till att avgiften ska sättas ned till hälften. Mark- och miljööverdomstolen har ingen anledning att frångå den bedömningen. Det finns däremot inte skäl att sätta ned avgiften ytterligare (se 11 kap. 53 a § PBL). Med den angivna nedsättningen kommer byggnadsavgiften slutligen att uppgå till 11 125 kronor. Mark- och miljööverdomstolens dom ska därför ändras och byggsanktionsavgiften fastställas till 11 125 kronor.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg och Eywor Helmenius, referent, tekniska rådet Tommy Åström samt hovrättsrådet Ulf Wickström.

Föredragande har varit Vilma Herlin.



VÄXJÖ TINGSRÄTT  
Mark- och miljödomstolen

**DOM**  
2016-09-12  
meddelad i  
Växjö

Mål nr P 2148-16

**KLAGANDE**

1. ML

2. CL

**MOTPART**

Bygg- och miljönämnden i Gislaveds kommun

**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Länsstyrelsens i Jönköping läns beslut den 22 april 2016, ärende nr 403-1092-2016,  
se [bilaga 1](#)

**SAKEN**

Byggsanktionsavgift

**DOMSLUT**

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 374783

---

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: <a href="mailto:mmd.vaxjo@dom.se">mmd.vaxjo@dom.se</a> <a href="http://www.vaxjotingsratt.domstol.se">www.vaxjotingsratt.domstol.se</a>	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

**BAKGRUND**

Bygg- och miljönämnden i Gislaveds kommun (nämnden) beslutade den 17 december 2015 att påföra ML och CL, ägare till fastigheten X, en byggsanktionsavgift om 46 391 kr för att ha påbörjat en tillbyggnad utan att först ha erhållit bygglov och startbesked.

ML och CL överklagade nämndens beslut till länsstyrelsen, som avslog överklagandet.

**YRKANDEN M.M.**

ML och CL har överklagat länsstyrelsens beslut och i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva nämndens beslut om byggsanktionsavgift.

I andra hand har ML och CC yrkat att domstolen ska sätta ned avgiften till en fjärdedel. Till stöd för yrkandena har de i huvudsak anfört följande.

Den påbörjade byggnationen är en sådan bygglovsbefriad ekonomibyggnad som avses i 9 kap 3 § plan- och bygglagen. Startbesked behöver inte inhämtas för åtgärder som inte kräver bygglov.

För det fall den påbörjade tillbyggnaden inte kan anses som en bygglovsbefriad ekonomibyggnad bör sanktionsavgiften nedsättas till en fjärdedel eftersom de måste anses ha gjort vad som rimligen kan anses åligga dem när de efterfrågade information om gällande regler.

De var i kontakt med Bygg- och miljöförvaltningen i Gislaved innan arbetet med uppförandet av tillbyggnaden påbörjades och fick då informationen att tillbyggnaden ska ses som en ekonomibyggnad och att de därför inte behövde söka bygglov. Arbetet med att uppföra byggnaden kom att pågå under flera år.

Tillbyggnaden är en tillbyggnad till en befintlig ekonomibygnad (ladugård), vilken sedan åtminstone 1999 har brukats som stall, gårds kontor, gårdsverkstad och uppställningsplats. Den har även använts för förvaring. Ekonomibygnaden erfordras för förvaring av de tillbehör och för uppställning av den maskinpark som krävs för hästhållningen på fastigheten och anknyter på så vis till verksamheten. Det är alltså ingen form av självständig verksamhet som ska bedrivas i tillbyggnaden. Den är till sin karaktär inte väsensskild från den befintliga ekonomibygnaden och har sin grund i behovet av att kunna låsa in del av maskinpark som nu förvaras utomhus på ett otillfredsställande vis.

Nämnden vidhåller sitt beslut.

### DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att den aktuella byggnaden inte utgör en bygglovsbefriad ekonomibygnad. Det har därför förelegat grund för att ta ut en byggsanktionsavgift. Domstolen konstaterar att avgiften är korrekt beräknad. Det har inte framkommit skäl för att sätta ned avgiften till en fjärdedel. Vad klagandena har anfört i målet medför inte grund för annat ställningstagande. Överklagandet ska därför avslås i sin helhet.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga 2 (DV 427).

Överklagande senast den 3 oktober 2016.

Lena Pettersson

Mårten Dunér

---

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér. Föredragande har varit beredningsjuristen Danijel Randau.